

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **31** let

Anketa: Kakšen starejši bi radi bili? V kakšnem svetu bi radi živeli? Pošljite nam svoja razmišljanja!

Ura klavirja, Odessa. Foto: Elliott Erwitt

Svoboda sodelovanja, niz srečanj na temo medgeneracijskega učenja Ljubljana, februar-maj 2015

V sodelovanju z MISSS, Mladinskim informativnim svetovalnim središčem Slovenije, vodi Slovenska UTŽO medgeneracijska srečanja za pridobivanje kompetenc za delo in zaposlovanje mladih. Kaj so teme? Vprašanja dela in zaposlovanja mladih in ključne kompetence za vseživljenjsko učenje. Prispevek starejših k zaposljivosti mladih. Prednosti, ki jih starejši odkrijejo v sodelovanju in skupnem učenju z mladimi. Še več, v okviru svojega 3. mednarodnega festivala znanja in kulture starejših (15. april 2015 v Velenju, v sodelovanju z UTŽO Velenje) bo Slovenska UTŽO predstavila potrebo po medgeneracijskem računalniškem usposabljanju na temelju ugotovitev rezultatov raziskave "Potenciali razvoja medgeneracijskega učenja".

Erik Bulatov: Živim, vidim

Slikarske skupine na potovanju od Ljubljane do vile Manin. Priporočamo! **Italija, marec 2015**

V Furlaniji Julijski krajini, Paladijevi vili Manin, je postavljena razstava "Neobjavljena umetnostna pričevanja glavnih akterjev ruske avantgarde v dvajsetih letih" (ital. Inediti documentari d'arte dedicati ai protagonisti delle avanguardie russe degli anni Venti). Gre za zbirko Georga Costakisa, "največjega zasebnega zbiralca Sovjetske zveze". Na razstavo so se podale slikarske skupine mentorice mag. Duše Jesih z UTŽO Ljubljana. Udeleženci študijskega izleta so spoznali obsežnost in raznolikost ruske avantgarde, ki jo navadno istovetimo predvsem z nekaj imeni: režiserjem Sergejem Eisensteinom (kinematizacija množic), slikarji Vasilijem Kandinskim, Erikom Bulatovom, Kazimirjem Malevičem (od kubizma do polne abstraktnosti), pesnikom Vladimirjem Majakovskim, fotografom Aleksandrom Rodčenkam (ruski konstruktivizem). Zmotno razmišljamo, da se je to gibanje na prelomu v dvajseto stoletje razvilo kot državno gibanje. Ni bilo tako! Je pa barvita ali črno bela hvalnica industrializaciji in novemu načinu življenja.

Henrika Langus: Jospina Turnograjska

Študij slovenske ženske umetnosti jim dviga samozavest **Ljubljana, marec 2015**

Mesec marec na Univerzi za tretje življenje obdobje v Ljubljani mineva v znamenju žensk. V študijskih kroških umetnostne zgodovine pod mentorstvom dr. Rajke Bračun Sova so študenti spoznali Henriko Langus (1836-1876). (Mentorica si prizadeva za čim več slovenske umetnosti v programu). Nova spoznanja o prvi poklicni slikarki na Kranjskem je v obsežni monografiji o likovnih ustvarjalkah prve polovice 19. stoletja »Vzporedni svetovi« (Modrijan, 2014) prispevala dr. Lidija Tavčar. V preteklosti likovne ustvarjalke niso imele enakih možnosti likovnega izobraževanja kot moški, saj so bila vrata likovnih akademij odprta le njim. Henrika je znanje dobila pri svojem stricu Matevžu Langusu, po njegovi smrti pa se je študijsko izpopolnjevala na Dunaju, v Dresdnu in Benetkah. V Ljubljani je bila učiteljica risanja na učiteljski pripravnici, risanje in slikanje pa je poučevala tudi zasebno. Najbolj je znana po portretih znanih osebnosti takratnega časa. (Vir: Rajka Bračun Sova)

UTŽO na okrogli mizi XVII. strokovnega posveta pomočnikov ravnateljev **Portorož, 4.-5. marec 2015**

Mag. Olga Paulič, mentorica študijske skupine Spoznajmo svoje mesto in domovino, je sodelovala na okrogli mizi, v razpravi o treh področjih učenja: učenje starejših v tretjem življenjskem obdobju, učenje mladih in učenje v športu. Poudarek je bil na vlogi mentorstva pri vseh treh ciljnih skupinah. V postmoderni družbi, kjer je učenje vse bolj individualizirano, je razumljivo, da pomen mentoriranja in svetovanja raste, pa tudi mentorskega razmerja in odnosa. Pri udeležencih posveta je izzval presenečenje podatek, da je v izobraževanje na Slovenski UTŽO vključenih več kot 20.000 študentov v 1260 študijskih skupinah in da je od tega v Ljubljani 3500 študentov v 289 študijskih krožkih. (Vir: Olga Paulič).

Izobraževanje in učenje v poznejših letih življenja ima lahko veliko pozitivnih učinkov **Izteka se projekt ForAge**

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je partnerica v tem obsežnem evropskem projektu, ki je postal evropska referenca za to področje. Nastale so publikacije, baza podatkov za različne ciljne skupine, organizirane so bile tri velike konference, posredovanih je bilo petnajst elektronskih biltenov itd. Predvsem pa, vzpostavila se je mreža vidnih raziskovalcev in strokovnjakov, ki s sodelovanjem nadaljujejo. Projekt in nastajajočo mrežo je sofinancirala Evropska komisija.

Glosar s področja učenja v poznejših letih življenja (angl. Later-Life Learning: Lexicon of Terms)

Glosar 110-ih angleških izrazov je eden od rezultatov prizadevanj članov projekta ForAge (angl. ForAge for later-life learning: building on European experience, 2012-2015), ki je bil deležen podpore Programa vseživljenjsko učenje Evropske unije (glej: <http://www.foragenetwork.eu/en/>). Glosar vsebuje opredelitve izrazov, mestoma pa tudi komentarje o tem, kako se uporabljajo. Zbiranje gesel je vodilo britansko Društvo za izobraževanje in staranje (angl. Association for Education and Ageing, AEA, UK). Glosar je nastal na temelju več osnutkov in pripomb partnerjev iz 14-tih držav. Četudi je glosar osredotočen na angleško rabo in v angleškem jeziku, vendarle lahko rečemo, da je prestal kritičen mednarodni pogled in vpogled.

Več: [slovar](#)

Je radio medij "starih"? Kako mladi razmišljajo o medijih? Informacije odkrivajo na socialnih omrežjih. Starejši mladim lahko pomagajo odkriti stare medije

Pariz, marec 2015

Radio France culture je povabil mlade, da razmišljajo o ustreznosti medijev. "Radio je zame vir glasbe. Poslušam radijski dnevnik. Radio mi je všeč, ker se rada osredotočim le na eno stvar in radio to omogoča. Po tistem pa počnem več stvari hkrati". "Rada berem časopise, proti večeru, na terasi (...) Televizija je bolj dostopna. Tam je zvok in so slike, vse je neposredno. Napovedovalec pove: To se je zgodilo tako in tako. Na radiu pa so intervjuji, mnenja". "Nimam rada internetnih strani časopisov! Branje teh me ne sprošča". "Uporabljam Twitter za informacije. Radio poslušam le v avtu, skupaj s starši". "Jaz postanem žalostna, če poslušam radio. Rada poslušam glasbo, ki jo izberem sama". "Poslušam nacionalne radijske postaje, skupaj z očetom. Informacije pridobivam preko socialnih mrež".

Vremena so se zjasnila. Medskupina na temo staranja in vzajemnosti generacij znova v Evropskem parlamentu

Bruselj, 2015

Medskupina evropskih poslancev (angl. Intergroup on Ageing and Intergenerational Solidarity), sestavljena iz predstavnikov različnih političnih strank, preučuje staranje in solidarnost med generacijami, kar je dobrodošlo sredi starajoče se družbe. Sredi novih neo-liberalnih usmeritev je že kazalo, da je ne bo! "Gre za vprašanja starajoče se družbe, ki se dotikajo vseh generacij, kajti te vse tvorijo družbo", trdijo pri Age Platform Europe. Tudi predsednik Juncker je prepričan, da "Evropa še ni naredila dovolj za starejše". Če se skupini, ki obravnava staranje, medgeneracijsko solidarnost in vprašanja družine, poslanci pridružijo, lahko odigrajo bistveno vlogo za vzpostavljanje vizije družbe za vse starosti, dejavnega sodelovanja starejših v družbi,boljšanja ekonomske rasti, družbene pravičnosti in trdnosti ter za krepitev prednosti in pravic vseh generacij. Age Platform Europe si želi vašega sodelovanja na strani, imenovani "Towards an Age-Friendly European Parliament". Več:

<http://towardsanagefriendlyep.com/>

Javni razpis: Obzorje 2020 je na sotočju generacij

Rok oddaje: Bruselj, 28. 5. 2015

Tema: Mladi kot gonilo družbenih sprememb. Glavni steber: Družbena vprašanja (Societal challenges). Razpisana sredstva: 9.450.000 evrov. Raziskava bo analiza norm, vrednot in odnosa mladih v Evropi, njihovih pričakovanj in odnosa do javnih politik ter do organizacije ekonomskega, socialnega in zasebnega življenja, pa tudi urbanega in naravnega prostora. Raziskava se bo nanašala na mlade iz vseh socialnih okolij, na posamezne mlade in mlade družine. Predmet raziskovanja bo vpliv kulturnih vrednot na ustvarjanje vključujoče in trajnostne družbe. Prispevek formalnega in neformalnega izobraževanja, digitalnih in tradicionalnih medijev k premagovanju težav in odkrivanju inovativnih rešitev, kjer bodo akterji mladi ljudje. Na temelju primerjave s starejšimi generacijami bo raziskava pokazala generacijske razlike glede organizacije ekonomskega, družbenega, političnega in zasebnega življenja v Evropi in dala podlago nastajanju ustreznih politik. Več: [The Young Generation](#)

Henri Fantin Latour: Branje (1836)

Prebrali smo, gledali smo, slišali smo

Pismenost leta 1921, funkcionalna pismenost danes

Od skupnega števila prebivalstva, starejšega od dvanajst let, je bilo leta 1921 nepismenih 51,5 %. Nepismene so bile predvsem vasi, a ker so bile samozadostne in zaprte, se potreba po knjigi in pisani besedi ni čutila. Pismenost (danes funkcionalna pismenost) je eno temeljnih meril kulturne razvitosti. Leta 1921 je bilo v Makedoniji 83,86 %, Bosni in Hercegovini 80,55 %, Črni Gori 67,02 %, Srbiji 65,43 %, Dalmaciji 49,48 %, Hrvaški, Medžimurju in Slavoniji 32,15 %, Bački, Banatu in Baranji 23,31 % in Sloveniji 8,85 % nepismenih. Pismena je bila komaj vsaka sedma ženska. Obča higiena in zdravstvene razmere pa so bile v neposredni povezavi s stopnjo zdravstvene prosvetljenosti. Ti podatki so pokazali, da mora nova država (Kraljevina Jugoslavija) stanje prerasti. Pa danes? Svojo kulturno razslojenost in posledično funkcionalno nepismenost (tudi zdravstveno) morajo države premagati, če želijo biti uspešne.

(Vir: Dimić, L: Kulturna politika u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca)

V marcu 2015 Festival Bealtaine slavi ustvarjalnost starejših

Več kot 12000 obiskovalcev se je doslej udeležilo Festivala Bealtaine. Od plesa do filma, od slikanja do gledališča, Bealtaine je prikaz talenta in ustvarjalnosti amaterskih in profesionalnih starejših umetnikov. Je priložnost za prikaz in prenos tradicije na mlade. Je priložnost, da se zbudita dolgo speča želja in talent. Sleherno leto Age&Opportunity povabi občine, umetnostne centre, knjižnice, skupine upokojencev, zdravstvene ustanove, klube in združenja, da se pridružijo festivalu. V letu 2014 je bilo 647 organizatorjev. Festival Bealtaine je vzpostavila organizacija Age&Opportunity. Delno ga financira Svet za umetnost (angl. Arts Council), izvaja pa ga na stotine organizacij iz celotne države. Več: <http://bealtaine.com/>

Napovedujemo, vabimo

Gledališče ob petih. Nora Gregor - skriti kontinent spomina

Četrtek, 26. marec 2015, ob 17.00 uri, Slovensko mladinsko gledališče, Vilharjeva 11, Ljubljana

Partnersko sodelovanje Slovenskega mladinskega gledališča in Univerze za tretje življenjsko obdobje. Vstopnice: prodajna galerija SMG, Trg francoske revolucije 5, od pon. do petka, od 12.00 do 17.30 ure, tel: (01) 425 33 12, ali uro pred predstavo v SMG, Vilharjeva 11.

Več: <http://www.mladinsko.com/nakup2/abonmaji/abonma-gledalisce-ob-petih/>

Srečamo se v kinu: Gozdovi so še vedno zeleni

Torek, 31. marec 2015, ob 10.00 uri, Kino Komuna

Po ogledu filma sledi pogovor, ki ga vodi dr. Filip Breskvar. Gostja pogovora bo Tamara Jare, odgovorna za evropske projekte, UTŽO Ljubljana, in pranečakinja Albina Mlakarja, udeleženca soške fronte, ki je kot avstro-ogrski vojak v 1. svet. vojni pisal dnevnik in ga po vojni tudi objavil v delu Zgodbe topničarja neke baterije v svetovni vojni 1914-1918.

Naš Ambrož je odrasel. Šesto v ciklu javnih mesečnih predavanj na UTŽO Ljubljana

Sreda, 1. april 2015, ob 10.00 uri, Poljanska 6, dvorana v pritličju levo

Predavanje in predstavitev knjige Naš Ambrož je odrasel avtorice Alenke Vojska Kušar, dr. med. in predsednice slovenskega Društva za avtizem – DAN, ki nam v svoji knjigi predstavlja zbirko zgodb in doživljajev svojega odraslega avtističnega sina Ambroža. Prosimo za predhodno prijavo:

info@univerzatri.si, tel. (01) 433 20 90, oseba za stik: Urša Kramberger

Enajsta šola v knjigarni

Torek, 7. april 2015, ob 11.00 uri, Knjigarna Konzorcij, Mladinska knjiga, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Dr. Arne Bratkič vas bo na šestem srečanju v nizu popeljal v svet bakterij, dobrih in slabih. Vabljeni!

3. mednarodni festival znanja in kulture starejših

Sreda, 15. april 2015, Kulturni dom Velenje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v sodelovanju s soorganizatorico in gostiteljico UTŽO Velenje vabi na [3. mednarodni festival znanja in kulture starejših](#), na katerem bodo svoje dosežke na področju izobraževanja in ustvarjanja v kulturi predstavile slovenske UTŽO Velenje, Murska Sobota, Žalec, Ljubljana in Slovenj Gradec, UTŽO iz Zagreba in društvo Šečerlije iz Tuzle. V popoldanskem delu bo potekalo 3. medgeneracijsko srečanje Znaš, nauči drugega: svoboda učenja in povezovanja med generacijami v okviru projekta Slovenska mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje.

Za slušatelje in mentorje UTŽO Ljubljana organiziramo obisk festivala v Velenju z avtobusom.

Prosimo za predhodno prijavo: info@univerzatri.si, tel. (01) 433 20 90, oseba za stik: Urša Kramberger.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net